

Nanodeeltjes een nieuw milieuvraagstuk

Wanneer	11 maart 2009
Waar	Arnhem
Georganiseerd door	Vereniging Leefmilieu en de Gelderse Milieufederatie
Aantal deelnemers	16
Spreekers	Nico van den Brink (Alterra) John Mens (Vereniging Leefmilieu)

Korte impressie

Fijn stof is een welbekend milieuprobleem. Minder bekend is dat er honderden producten op de markt zijn waarin soortgelijke superkleine deeltjes verwerkt zijn: nanodeeltjes. In kleding, wasmachines, cosmetica en airco's, overal duiken nanodeeltjes op, want in wetenschap en techniek is ongemerkt een revolutie aan de gang. Een nieuwe technologie, nanotechnologie rukt op. Van medische toepassingen tot verpakkingen die voedingsmiddelen beter houdbaar maken, de toepassingen van nanodeeltjes zijn eindeloos.

De Gezondheidsraad vindt dat we over verschillende soorten nanodeeltjes beslist nog onvoldoende weten. De Voedsel- en Warenautoriteit adviseert etikettering zodat consumenten weten in welke producten nanodeeltjes verwerkt zijn. Niemand lijkt zich veel zorgen te maken over de gevolgen voor het milieu. Maar dat is niet terecht. Nanodeeltjes komen vroeg of laat in het milieu vrij: zonnebrandcrème spoelt af bij het zwemmen en nanobuisjes in autobanden komen in de lucht bij de slijtage van de banden tijdens het rijden. Op 11 maart organiseerden de Gelderse Milieufederatie en de vereniging Leefmilieu daarom samen een bijeenkomst waarin de milieueffecten van nanodeeltjes centraal stonden. Er werd antwoord gegeven op vragen als: Wat is nanotechnologie? Welke producten zijn er op de markt verkrijgbaar? Welke risico's zijn er voor het milieu? John Mens van Leefmilieu en Nico van den Brink van Alterra verzorgden een korte inleiding. Daarnaast was er ruime gelegenheid voor het stellen van vragen en discussie, Van deze mogelijkheid werd gretig gebruik gemaakt.

Vragen van deelnemers

Over de deeltjes

- Wanneer is iets een nanodeeltje?
- Zijn moleculen ook nanodeeltjes?
- Hoe maak je nanodeeltjes? Malen?
- Waarom krijgt een stof andere eigenschappen als het in nanovorm aanwezig is?
- Hoe stabiel zijn nanodeeltjes?
- Wat zijn de positieve kanten van nanodeeltjes?
- Wordt het al op grote schaal toegepast?

Deeltjes in het milieu

- Hoe kan je nanodeeltjes aantonen? Zijn er al veldmetingen gedaan?
- Hoe zit het met wet- en regelgeving? Is die er al?
- Komen nanodeeltjes bij productie vrij? Is daar al onderzoek naar gedaan?
- Bij de productie van nanodeeltjes ontstaat een veelvoud aan (ongekarakteriseerd) afval. Hoe wordt er met dit afval omgegaan?
- Wordt er zorg gedragen voor de mogelijke schadelijke effecten van de (nano)deeltjes in het afval?
- Hoeveel komt er nu al in de natuur en organismen terecht?

Gezondheidseffecten

- Wat is bekend over de gezondheidseffecten van nanodeeltjes?
- Welke concentratie is relevant?
- Waarmee moeten eventuele effecten vergeleken worden? Referentie?
- Kunnen nanodeeltjes een specifieke allergische reactie veroorzaken die door dezelfde stof in een andere vorm niet wordt opgewekt?

Regulering en verantwoordelijkheid

- Er niet voldoende over nanodeeltjes bekend om een goede inschatting te maken van de risico's, gaat het voorzorgsprincipe hier op?
- Van wie is het risico? Producent, overheid, consument?
- Zijn bedrijven verzekerd voor mogelijke gezondheidseffecten van hun producten?
- Moeten consumenten worden ingelicht over de aanwezigheid van nanodeeltjes in een product?
- De grote van het deeltje wordt niet in beschouwing genomen voor het indelen/beschrijven van stoffen, is er een nieuwe classificatie nodig?
- Is het mogelijk octrooi aan te vragen op nanodeeltjes?

Documentatie

- Presentatie Nico van den Brink (Alterra)
- Presentatie John Mens (Vereniging Leefmilieu)